NAPRZÓD

DZIENNIK SOCJALISTYCZNY

ORGAN WK PPS | CENA — 2 — ZŁ

ROK 55 | KRAKÓW · WTOREK 15 · PAŹDZIERNIKA 1946 R. | NR 247

CZWARTA REPUBLIKA FRANCUSKA stała się ostatecznie faktem

Wyniki niedzielnego referendum

LONDYN 15. 10. (BBC). Z Paryża donoszą o wynikach referendum, jakie odbyło się w niedzielę. Za projektem konstytucji opowiedziało się ponad 9 milionów wyborców, przeciwko projektowi ponad 8 milionów wyborców przy wstrzymujących się od głosowania 7 i pół miliona wyborców. Konstytucja została więc uchwalona większością 1 miliona głosów przy 31% wstrzymujących się.

DLACZEGO TAK SŁABA WIĘKSZOŚĆ

Złożyło się na to wiele przyczyn. Z trzech partyj, które formalnie popierały projekt nowej konstytucji, partia Republikańsko-Ludowa (MRP) uległa częściowo wpływom zwolenników de Gaulle'a.

W ostatnich dniach przed głosowaniem MRP nawoływała wprawdzie do głosowania za projektem, lecz równocześnie nie kryła się ona z tym, że uważa projekt konstytucji za wadliwy.

Również w koloniach francuskich, gdzie prym wodzą warstwy kolonizatorów, większość wypowiedziała się przeciwko projektowi konstytucji. Nowa konstytucja bowiem zabezpiecza ludności tubylczej większe prawa niż dawna konstytucja.

Co zawiera uchwalony projekt?

Według nowej konstytucji uchwalonej 13 października cała władza ześrodkowuje się w Zgromadzeniu Narodowym wybranym w głosowaniu bezpośrednim, tajnym, powszechnym i proporcjonalnym. Rząd jest odpowiedzialny jedynie przed Zgromadzeniem.

Prezes Rady Ministrów oraz ministrowie mogą być mianowani przez prezydenta republiki dopiero po otrzymaniu przez premiera votum zaufania w Zgromadzeniu.

Zgromadzenie może obalić rząd, jednakże jeżeli uczyni to więcej niż

(Dalszy ciąg na str. 2-ej).

Mobilizacja w Chinach

MOSKWA, 15. 10. (PAP). Agencja TASS donosi z Szanghaju, powołując się na dziennik Sin Wen Pao, że rząd chiński zarządził mobilizację wszystkich mężczyzn zdolnych do noszenia broni od 20 do 35 roku życia w dolinie rzeki Jang Tse. Zarządzono budowę koszar dla nowego zaciągu.

Biali niewolnicy

PARYŻ, 15. 10. (PAP). Biuletyn republikańskiego rządu hiszpańskiego „Ider Press" podaje sensacyjną wiadomość o wydaniu kilkuset b. hiszpańskich żołnierzy republikańskich naczelnikowi [illegible] niewolników. Wydanie jeńców wojennych nastąpiło na osobisty rozkaz generała Franco.

Spośród jeńców republikańskich wybrano grupę ilościowo odpowiadającą stratami szczepów maurytańskich. Z rejestrów oficjalnych skreślono ich, z adnotacją „zaginiony podczas działalności wojennej".

Jeńcy ci, zmuszani są do wykonywania najcięższych prac, poganiani batem i [illegible]

Zawieszenie broni

LONDYN, 15. 10. (BBC). Jak donoszą z Batawii, między delegatami armii holenderskiej a przedstawicielami Republiki Indonezyjskiej, doszło do porozumienia w sprawie zawieszenia broni.

Wyniki wyborów w Niemczech

LONDYN, 15. 10. (BBC). Z brytyjskiej strefy okupacyjnej donoszą o wynikach wyborów, jakie się tam odbyły. Według dotychczasowych danych partia chrześcijańsko-demokratyczna otrzymała 5½ miliona głosów, socjal-demokraci 5 milionów, komuniści zajęli trzecie miejsce, wreszcie czwarte miejsce ugrupowania centrowe.

Równocześnie odbyły się również wybory we francuskiej strefie okupacyjnej, jak dotąd partia chrześcijańsko-demokratyczna osiągnęła tam 50% głosów.

P. Nehru u wicekróla

LONDYN, 15. 10 (BBC). Wicekról Indii Lord Wavell przyjął dziś premiera indyjskiego Pandit Nehru i odbył z nim dłuższą konferencję, omawiana była zapewne sprawa przystąpienia do rządu Ligi muzułmańskiej.

Min. Jędrychowski powrócił z Moskwy

WARSZAWA, 15. 10. (PAP) Po tygodniowym pobycie powrócił z Moskwy minister Żeglugi i Handlu Zagranicznego dr. Stefan Jędrychowski, który przeprowadził z czynnikami miarodajnymi rządu ZSRR szereg rozmów na tematy związane z wykonywaniem umów handlowych polsko-radzieckich.

Traktat z Finlandią uchwalony

Morzem i powietrzem spieszą ministrowie na sesję ONZ

LONDYN 15. 10. (BBC). W poniedziałek o godz. 17.30 odbyła się konferencja 4 ministrów. Konferencja ta omawiała zapewne dalszy program prac oraz następne zebranie Wielkiej Czwórki, które ma z kolei rozpatrzeć i opracować ostateczny tekst traktatów.

Minister Mołotow uda się we wtorek na pokładzie krążownika „Dido" do Southampton, gdzie wsiądzie na transatlantyk „Queen Elisabeth", który wyrusza do Stanów Zjednoczonych. Minister zdąży jeszcze na otwarcie sesji plenarnej ONZ. Należy dodać, że „Queen Elisabeth" udaje się w swoją pierwszą podróż po wojnie jako statek pasażerski.

Delegacja amerykańska uda się drogą lotniczą do Ameryki. W tym celu przygotowano specjalne samoloty wojskowe, które mają przewieźć w najbliższym czasie 200—250 członków delegacji amerykańskiej.

Min. Bevin zatrzyma się jeszcze czas jakiś w Europie i dopiero w w końcu miesiąca uda się do Ameryki.

W CIĄGU 2 GODZIN

Konferencja paryska odbyła w poniedziałek plenarne posiedzenie, na którym omawiano traktat pokojowy z Finlandią. Konferencja w ciągu 2 godzin uchwaliła traktat. Poszczególne artykuły przyjmowane były jednogłośnie. W sprawie odszkodowań głosowała większość, ale nie kwalifikowana. Część delegatów wstrzymała się od głosu. W czasie dyskusji przemawiali m. in. minister Bevin oraz minister Mołotow.

BEVIN

Min. Bevin w swoim przemówieniu wspomniał o najbliższym zebraniu 4 ministrów, które ma odbyć się w listopadzie i omówić ostateczne teksty traktatów. W dalszym ciągu wyraża on nadzieję, że opracowane traktaty potrafią zapewnić trwały pokój i odrodzenie gospodarcze.

MOŁOTOW

Przemówienie min. Mołotowa trwało około 45 minut. I on również wyraża nadzieję, że konferencja potrafi zapewnić trwały pokój, tak, jak stała się ona elementem rozszerzenia współpracy międzynarodowej.

Minister podkreśla, że delegacja radziecka przez cały czas zachowała jednolite stanowisko, czego nie można powiedzieć o stanowisku delegacji brytyjskiej i francuskiej, które w paru zasadniczych sprawach zmieniały zdanie.

Interpelacja w Izbie Gmin i represje w Grecji

LONDYN, 15. 10. (BBC). Brytyjski podsekretarz stanu dla spraw zagranicznych odpowiadał na interpelacje poselskie na poniedziałkowym posiedzeniu Izby Gmin. M. in. omawiał on sprawę zaopatrywania Grecji w broń przez Wielką Brytanię.

Powiedział on, że od października ubiegłego roku Wielka Brytania udzieliła Grecji bezpłatnie pomocy na sumę 11 milionów funtów. Ostatnio na skutek nowej prośby greckiej, rząd Wielkiej Brytanii zdecydował się przedłużyć swą pomoc do marca następnego roku, biorąc pod uwagę ciągle niewyraźną sytuację polityczną.

Tymczasem w Grecji w dalszym ciągu trwają represje przeciwko organizacjom lewicowym. W Salonikach zamknięto lokal organizacji EAM oraz opieczętowano go, przywódców zaś zaaresztowano. Grecki minister bezpieczeństwa Theofil udał się do Salonik, aby osobiście zbadać sytuację.

Nowy wiceminister

WARSZAWA, 15. 10. (SAP). W poniedziałek 14 bm. nowy wiceminister Sprawiedliwości Tadeusz Rek, przewodniczący Komitetu Wykonawczego PSL „Nowe Wyzwolenie", objął urzędowanie.

W sprawie Dardaneli

LONDYN, 15. 10. (PAP). Brytyjski wiceminister spraw zagranicznych mjr. Mayhew oświadczył w Izbie Gmin, iż rząd brytyjski ostatnio porozumiewał się w sprawie Dardaneli z rządem radzieckim i tureckim.

W ciągu debaty w przyszłym tygodniu min. Bevin złoży oświadczenie w Izbie Gmin, co do stanowiska rządu brytyjskiego w sprawie cieśnin.

Szybciej niż dźwięk

LONDYN, 15. 10. (PAP). Urzędnik brytyjskiego ministerstwa zaopatrzenia, które koordynuje wszystkie badania w dziedzinach rakietowych oświadczył, że w listopadzie odbędzie się próbny lot samolotu rakietowego bez pilota, który ma uzyskać szybkość większą niż dźwięk.

Podczas lotu samolot obserwować będą samoloty typu „Moskito" z wysokości przeszło 30 tysięcy stup. Wobec tego, że próbny samolot rakietowy nie ma możności lądowania, każdy lot pociąga za sobą stratę jednego samolotu.

Czwarta Republika Francuska

(Dalszy ciąg ze str. 1-ej).

dwukrotnie w ciągu dwóch lat, to samo może być rozwiązane.

DRUGA IZBA

Drugą izbą obok Zgromadzenia Narodowego jest Rada Republiki wybrana w głosowaniu powszechnym, ale pośrednim. Rada Republiki rozpatruje projekty ustaw uchwalone w pierwszym czytaniu przez Zgromadzenie. Może ona czynić poprawki, które odsyła z powrotem do Zgromadzenia do ponownego rozpatrzenia.

Zgromadzenie jednak decyduje nieodwołalnie o przyjęciu lub odrzuceniu tych poprawek. Rada Republiki ma w tej samej mierze co Zgromadzenie Narodowe inicjatywę ustawodawczą.

Prezydent republiki wybierany jest przez obie izby na okres 7-letni. Mianuje on premiera, który otrzymuje uprzednio votum zaufania od zgromadzenia, oraz posiada inne uprawnienia szefa państwa.

ZGROMADZENIE KONSULTATYWNE

Nowa konstytucja powołuje do życia dwa zgromadzenia konsultatywne: Radę Gospodarczą oraz Zgromadzenie Unii Francuskiej. Ciała te mają głos doradczy w sprawach gospodarczych oraz w sprawach kolonialnych.

Zgromadzenia Unii Francuskiej składa się w połowie z przedstawicieli metropolii, a w połowie z przedstawicieli obszarów kolonialnych oraz „Członków Unii" (państwa zamorskie mające statut dominialny).

Wszystkie ustawy dotyczące ustroju państw zamorskich, ich spraw gospodarczych oraz stosunku tych państw z metropolią należą do kompetencji Zgromadzenia Unii Francuskiej. Jednakże głos ostateczny również w tych sprawach posiada Zgromadzenie Narodowe.

Konstytucja przewiduje poza tym utworzenie komisji konstytucyjnej, która ma rozpatrywać wszelkie projekty zmiany konstytucji.

Obrady Z. Z. Dziennikarzy we Wrocławiu

WROCŁAW, 15. 10. (PAP). W gmachu Miejskiej Rady Narodowej we Wrocławiu rozpoczęły się 3-dniowe obrady Zjazdu Zarządu Głównego Związku Zawodowego Dziennikarzy R. P., w którym wzięli udział delegaci poszczególnych oddziałów Związku, oraz przedstawiciele władz, wojska, partyj, związków i społeczeństwa.

Zgromadzonych powitał prezes wrocławskiego Związku Dziennikarzy red. Winnicki. Pierwszy zabrał głos prof. Wasowski, który zaproponował przed rozpoczęciem obrad powzięcie uchwały, w której zgłaszają dobrowolnie swą pracę dla sprawy ostatecznego zespolenia i zagospodarowania Ziem Odzyskanych oraz gotowość obrony polskich granic na Nisie, Odrze i Bałtyku, gwarantujących bezpieczeństwo Państwa i możliwości rozwojowe narodu polskiego.

Następnie przemawiali wicewojewoda dolnośląski Barchacz, rektor Uniwersytetu i Politechniki Wrocławskiej prof. Kulczyński, wreszcie prof. Wasowski wygłosił referat pt. „Wolność prasy w warunkach tworzenia nowego ustroju".

W DRUGIM DNIU OBRAD

Drugi dzień obrad Zarządu Głównego Związku Dziennikarzy RP we Wrocławiu, rozpoczął się sprawozdaniem wydziału wykonawczego.

Następnie delegaci poszczególnych oddziałów Związku złożyli szczegółowe sprawozdania z dotychczasowej swej działalności.

Wieczorem dziennikarzy podejmował herbatką prezydent miasta, inż. Wachniewski. W poniedziałek uczestnicy Zjazdu wyjechali do Szklarskiej Poręby, gdzie odbyły się dalsze obrady.

Jedność klasy robotniczej siłą gwarantującą zwycięstwo

ŁÓDŹ 15. 10. (PAP). W poniedziałek 14 bm. odbyła się w Łodzi nadzwyczajna konferencja aktywu PPS, poświęcona sprawie wyborów i aktualnej sytuacji politycznej.

Obok członków WK PPS w obradach wzięli udział wiceprezydent KRN tow. Szwalbe i członek komitetu politycznego CKW PPS tow. Hochfeld.

Po zagajeniu zebrania przez sekretarza WK tow. Wachowicza przewodniczący udzielił głosu tow. wiceprezydentowi Szwalbemu, który wygłosił dłuższe przemówienie poświęcone sprawom politycznym, oraz sprawie zbliżających się wyborów.

Oświadczył on, że wobec zdecydowanej odmowy ze strony PSL współ- ne z innymi demokratycznymi ugrupowaniami do wyborów, musi nastąpić walka polityczna obozu demokratycznego o stałość reform. W walce tej siłą gwarantującą zwycięstwo jest jedność klasy robotniczej.

Na temat trzyletniego planu gospodarczego przemawiał tow. Hochfeld.

Zebranie zakończyła ożywiona dyskusja.

Szkoła wychowania socjalistycznego

W Gliwicach otwarta została wojewódzka szkoła wychowania socjalistycznego OM TUR. W pierwszym 2-tygodniowym kursie bierze udział 60 OM TUR-owców. Przy szkole czynna jest wzorowa bursa i stołówka.

Zjazd Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej

11 bm. rozpoczęły się obrady drugiej krajowej konferencji Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej. Wzięło w niej udział około 100 przedstawicieli z całej Polski oraz przedstawiciele stronnictw politycznych i organizacyj młodzieżowych. Ze strony ambasady ZSRR obecni byli Jakowlew i Pleutin.

Przewodniczący Zarządu Głównego tow. min. Świątkowski wygłosił referat p. t. „Słowianie a idea pokoju".

W dniu 13 b. m., w drugim dniu obrad delegatów Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, które odbywają się w Warszawie pod przewodnictwem prezesa Zarządu Głównego Towarzystwa — min. H. Świątkowskiego — wygłosili referaty: ob. Waśkiewicz „O pracach propagandowych Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej" i ob. mec. Wandel, który zdał sprawozdanie z ostatniego kongresu Towarzystwa. Po referatach wywiązała się ożywiona dyskusja.

Zgon gen. Stilwella

NOWY JORK, 15. 10. (PAP). W San Francisco zmarł po nieudanej operacji w wieku lat 63 generał Stilwell, który odegrał wybitną rolę w walkach z Japończykami w Burmie.

Meteory a nie rakiety świetlne

MOSKWA, 15. 10. (PAP). Agencja TASS donosi ze Sztokholmu, że od dłuższego czasu w związku z pojawieniem się nad Szwecją „tajemniczych rakiet", czy „pocisków świetlistych" rozpowszechniano najrozmaitsze wiadomości co do natury i pochodzenia tych zjawisk.

Ostatnio dzienniki szwedzkie opublikowały komunikat ministerstwa obrony w tej sprawie. Komunikat stwierdza, że w większości wypadków te tajemnicze pociski — to po prostu meteory.

Według danych obserwatoriów astronomicznych alarmujące pogłoski wywołane zostały „prawdziwym deszczem meteorów i meteorytów", jaki spadł w lipcu i sierpniu na Szwecję. Ministerstwo obrony stwierdza, że na 1.000 doniesień o „rakietach", w 800 wypadkach udało się ustalić, iż chodziło tu o zjawiska niebieskie. W komunikacie przedstawione są wyniki poszukiwań, powziętych dla odnalezienia rzekomych „pocisków".

Omawiając komunikat ministerstwa obrony dziennik „Ny Dag" stwierdza, że rozwiało on legendę rakietową. Przeprowadzone prace badawcze dowodzą niezbicie, że chodziło o meteory.

Szkoła dla katów

LONDYN, 15. 10. (PAP). Niedawno prasę angielską obiegła wiadomość, że w Austrii pod okupacją brytyjską skazano na śmierć ośmiu młodych Polaków, oskarżonych o przestępstwa natury kryminalnej.

Następnie prasa podała wiadomość, że do Austrii odleciał kat brytyjski Albert Pierrepoint.

Jak wynika z doniesień dziennika „Daily Herald", między oby tymi sprawami istnieje związek. Oto bowiem „Daily Herald" w artykule pt. „Pierrepoint szkoleni katów" podaje wzmiankę tej treści:

Tajemnica podróży powietrznej kata Wielkiej Brytanii Alberta Pierrepoint do Austrii została wyjaśniona. Ma on tam prowadzić „szkołę dla katów". Ośmiu młodych Polaków ma umrzeć za popełnione zbrodnie.

Władze brytyjskie odmówiły wydania Polaków katom austriackim, których metody są nienaukowe i zbyt brutalne. Pierrepoint, wobec obserwujących go Austriaków, będzie wieszał skazańców po dwóch dziennie. Następnie zostanie jeszcze przez 2 tygodnie, by udzielić dalszych pouczeń.

Wybuch wulkanu

LONDYN, 15. 10. (PAP) Agencja Reutera donosi, że na skutek wybuchu wulkanu na wyspie Niauafoou należącej do grupy wysp Tongo (Polinezja) cała ludność wyspy, licząca 1.300 mieszkańców, musiała być ewakuowana.

Nieustanne wstrząsy podziemne i wybuchy wulkanu wskazują na to, że cała wyspa może zniknąć z powierzchni ziemi. Ludność wyspy została przewieziona do Vavau, najbliżej położonej miejscowości od wysp Tonga.

1000 fabryk rzuci swe wyroby na wolny rynek

ŁÓDŹ, 15. 10. (SAP). W centrali tekstylnej przy Centralnym Związku Przemysłu Włókienniczego odbyła się konferencja prasowa, na której omawiano niezdrową sytuację na rynku tekstylnym w związku z nieuzasadnioną gospodarczo falą drożyzny. Ceny tkanin i konfekcji, jak stwierdzono, są systematycznie podbijane przez spekulantów i hurtowników prywatnych.

Obecnie centrale w porozumieniu z czynnikiem społecznym opracowują reorganizację systemu zbytu. Począwszy od przyszłego tygodnia, przeszło tysiąc fabryk włókienniczych rzuci swe wyroby na wolny rynek. Akcja pośrednictwa powierzona będzie w pierwszym rzędzie PCK oraz spółdzielniom. Prywatni hurtownicy zostaną uwzględnieni w niewielkim procencie, mianowicie tylko ci, którzy dają rękojmię solidnego rozprowadzenia towaru. Przewiduje się kontrolę społeczną i polityką cen ustalonych. Podbijanie cen będzie karane.

Na wiadomość o przewidzianej akcji, jak donoszą, ceny artykułów dziewiarskich spadły o 18—20%.

Nowy numer „Przeglądu Socjalistycznego"

W ostatnich dniach ukazał się „Przegląd Socjalistyczny" Nr. 8—9 (10—11) o następującej treści:

J. Hochfeld: „Rachunek sumienia". C. Bobrowski: „Ekonomika i polityka w planie odbudowy". J. Rudziński: „Plan odbudowy gospodarczej". T. Głowacki: „Polityka zagraniczna USA". W. Skowron: „Ziemie Odzyskane". A. Kwiatkowski: „Administracja państwowa a gospodarka planowa". S. Szwalbe: „Ruch socjalistyczny wobec pracowników nauki". A. Kuryłowicz: „Wspomnienie o Norbercie Barlickim".

Kartki z historii socjalizmu.

Na horyzoncie: W Polsce, Al Sesja KRN, Ordynacja wyborcza, Naród polski wobec mowy Byrnesa, Uchwały KC PPR, i inne.

ZSRR — Kronika. Polonica w periodykach radzieckich.

W. Europie — Problemy międzynarodowe ruchu socjalistycznego.

Za morzami.

Idee, myśli i zagadnienia.

2 życia partii, książki i czasopisma nadesłane, notatnik referenta.

Cena numeru 20 zł. Adres Redakcji i Administracji: Warszawa, ul. Wiejska 12.

Polski marsz zwycięski

Od Lenino do Berlina

Tobruk, Lenino, Monte Cassino, bitwa nad Wielką Brytanią, Narwik, Falaise, Berlin: karty wojennej epopei polskiego żołnierza na obczyźnie obficie spłynęły krwią. Każda kropla tej krwi, gdziekolwiek została przelana w walce z najeźdźcą, świadczy jednako o bohaterstwie i umiłowaniu wolności całego narodu. Każda z tych bitew o których mówił świat, w świadomości walczących żołnierzy była bowiem etapem w marszu do kraju.

Historia wykazała, że jedna tylko droga wiodła bezpośrednio do Polski: z ziemi radzieckiej. Tę historyczną drogę polskiego wyzwolenia zapoczątkowała trzy lata temu bitwa pod Lenino.

I dlatego właśnie Lenino przeszło do historii jako symbol narodzin polskiego zwycięstwa; tam bowiem na pograniczu Rosji i Białorusi w mroźną październikową noc pierwsza dywizja im. Tadeusza Kościuszki, przełamując na odcinku dwóch kilometrów między wsiami Połzuchy i Trygubowo podwójne linie niemieckie — otworzyła bramę do Polski, przez którą na żołnierskich bagnetach przyszła do kraju wolność.

Nad małą rzeczką Miereją, dopływem Oki — po raz pierwszy od czasu Grunwaldu żołnierze dwóch słowiańskich, a przez tyle wieków skłóconych ze sobą narodów przelali wspólnie krew w walce ze wspólnym wrogiem. W tej pierwszej wielkiej bitwie, jaką stoczyły polskie siły zbrojne z ZSRR — zorganizowane przez Związek Patriotów Polskich u boku Armii Czerwonej, między żołnierzami polskimi i radzieckimi zadzierzgnęła się najmocniejsza więź: Braterstwo broni. Wspólnie przelana krew stała się cementem przyjaźni polsko radzieckiej, będącej źródłem dalszych naszych zwycięstw i rękojmią pomyślnego rozwoju niepodległego Państwa Polskiego.

Organizując dywizje im. Kościuszki, Związek Patriotów Polskich uratował dla sprawy Polski tę wielką szansę dziejową, którą dobrze rozumiał gen. Sikorski, a której nie umiał i nie chciał dojrzeć „reakcyjny awanturnik" Anders, wyprowadzając podległe sobie oddziały do Persji w czasie najcięższych walk, jakie toczyła z wojskami Hitlera Armia Czerwona. Po zwycięstwie pod Lenino pierwsza dywizja im. Tadeusza Kościuszki przekształciła się w Pierwszą Armię Polską w ZSRR. Złączywszy się z siłami Polski Podziemnej stała się zawiązkiem odrodzonego Wojska Polskiego, które zatknęło sztandary nad Odrą, Nisą i Bałtykiem.

Czyn zbrojny pod Lenino stworzył później realne przesłanki dla pracy pierwszych zawiązków polskiej władzy państwowej na uwolnionych terenach: Krajowej Rady Narodowej i jej wykonawczego organu PKWN.

Dlatego prawdą jest: w nocy z 11 na 12 października 1943 roku nad małą rzeczką Miereją na t. zw. „Warszawskoje szosse" rozpoczął się polski marsz zwycięstwa.

Kiedy trzy lata temu z nad dalekiej Oki dobiegały do kraju odgłosy polskich armat atakujących nieprzyjacielskie pozycje, duża część społeczeństwa polskiego w inną stronę z utęsknieniem kierowała swój wzrok. Myślała, a raczej wierzyła pod wpływem jednostronnej propagandy, że decydujący bój o Polskę toczy się na Zachodzie. Ludzie, którzy wykazywali błędność tego poglądu, zrodzonego z niezrozumienia istoty przemian historycznych, z niewiary w siły Zw. Radzieckiego i z zastarzałych urazów, uważani byli często co najmniej za szaleńców.

Dziś słuszność tych ośrodków polskiej myśli politycznej, które nadzieje na zwycięstwo sprawy Polski wiązały z wyrównaniem wiekowych nieporozumień między Polską a jej wschodnim sąsiadem i ze zwycięstwem sił postępu społecznego jest dla całego kraju bezsporna.

W trzecią rocznicę bitwy pod Lenino linie podziału okresu okupacji są już nieistotne. W szeregach odrodzonego Wojska Polskiego znajdują się obok Kościuszkowców, żołnierze spod Tobruku, Narwiku i Monte Cassino, obok byłych AL-owców czy PAL-owców — AKowcy. Czyn zbrojny pod Lenino sprawił, iż krew polska, która obficie zrosiła wszystkie pola bitew, nie poszła na marne.

Rafał Praga.

Wyborcze życzenia z Ameryki

Tow. Premier E. Osóbka Morawski otrzymał pismo następującej treści:

„Szanowny Obywatelu Premierze!

Niniejszym przekazuję na ręce Obywatela na akcję wyborczą Polskiej Partii Socjalistycznej, United Savings Bond Series E, No. 121,569.722 E, opiewający na 50 dolarów.

Przy tej okazji życzę z całego serca demokratycznym ugrupowaniom w Polsce zwycięstwa, owocnej pracy dla Ojczyzny, a Obywatelowi Premierowi składam gratulacje z okazji dotychczasowych osiągnięć na polu politycznym i ekonomicznym.

Z głębokim poważaniem
(—) John Forbonec"

New York, 29 sierpnia 1946 r.

Ankieta o krwawych latach

Biuro Odszkodowań Wojennych przy Prezydium Rady Ministrów rozpisało jeszcze w czerwcu specjalną ankietę, celem uzyskania pełnego obrazu nie tylko zniszczeń spowodowanych wojną, lecz także przebiegu samych działań wojennych i szkód, wyrządzonych przez okupanta.

Ankietę opracowano w skali powiatów, co — jak wykazało doświadczenie — było pociągnięciem nadzwyczaj szczęśliwym.

Skoncentrowanie uwagi na niewielkim stosunkowo obszarze, jakim jest powiat, umożliwiło wydobycie z terenu nieznanych dotąd szczegółów, które w obec powszechnie znanych faktów, jak np. Warszawa, czy przyczółek kielecki pokrywane były dotąd milczeniem.

Większość materiałów z terenu już napłynęła do Biura Odszkodowań. Ankieta ujawnia niezwykle interesujące szczegóły z przebiegu działań wojennych w czasie kampanii z 1939 r. i 1944/45 r. oraz z działalności oddziałów partyzanckich; daje obraz terroru hitlerowskiego, nieustannych morderstw, dokonywanych na cywilnej ludności, rozmieszczenie grobów masowych, więzień, obozów i t. d.

Z wielu powiatów napływają dokumenty zbrodni w postaci obwieszczeń o publicznych egzekucjach z podpisami miejscowych „kreishauptmanów". „Bekanntmachung" z powiatu Błonie-Sachaczew z dnia 4. XI. 1942 r. mówi o rozstrzelaniu 29. X. tego roku „15 bandytów polskich i komunistów, jako pokutę za zamordowanie policjanta i wiele podobnych.

Dla przykładu inny nieznany szczegół. Oto w okręgu łódzkim niektórzy „landraci" wydawali zarządzenia, zabraniające nadawania Polakom innych imion, jak Kazimierz i Ludmiła.

Materiał ankietowy, stanowiący cenny przyczynek do historii II wojny światowej na terenie Polski, zostanie po odpowiednim opracowaniu częściowo opublikowany.

Zadania RTPD

W służbie dziecka

R. T. P. D. obejmuje swoją działalnością prawie całą Polskę, 86 oddziałów, kilkaset placówek, gromadzi z natury rzeczy liczne zastępy pracowników.

Wszyscy oni pracują dla dobra dziecka, w jego interesie. Od poziomu moralnego tego personelu zależy zasadniczo możliwość rozwijania pracy z dodatnim czy ujemnym wynikiem.

Z SERCEM

W pracy w R. T. P. D. jak w ogóle w dziedzinie opieki i wychowania dziecka muszą przeważać elementy uczuciowe. Osoby, nie mające serca dla dzieci, nie mają żadnych kwalifikacyj do wykonania opieki, do kierowania wychowaniem, zwłaszcza, że są to przeważnie sieroty albo dzieci, które zgubiły rodziców i dla nich „serce", uczucie jest podstawowym elementem. Ktoś musi zastąpić matkę, ktoś musi przytulić dziecko, ktoś musi przeżywać z nim smutki i radości. „Urzędowe osoby", o oschłych sercach, niechaj się nie zbliżają do dzieci, wyrządzą szkody, trudne albo niemożliwe nawet do naprawienia.

Każda jednostka, wstępująca w szeregi pracowników R. T. P. D. musi rozumieć, że idzie w służbę dziecka, że bierze na siebie pewne zadanie, za które właściwie nie ma zapłaty.

RATOWANIE PRZED CHOROBAMI CIAŁA I DUSZY

Z radością należy stwierdzić, że wielu ludzi oddaje R. T. P. D. cały swój czas, że stali się wprost fanatycznymi zwolennikami pracy w tym towarzystwie. Oprócz lekarzy, sędziów, nauczycieli, spotykamy ludzi młodych, którzy z wolnej woli zgłosili się do R. T. P. D., obejmując odpowiedzialne stanowiska, w sanatoriach, prewentoriach itd.

R. T. P. D. jest już posiadaczem poważnego majątku. Ośrodki rolne, domy, urządzenia żłóbków, urządzenia biur, świetlic, domów dziecka, instytutów produkcji, wymagają ścisłej i bardzo dokładnej rachunkowości. Należy stać na straży tego stanu posiadania, bo to przecież dobro dziecka wchodzi w rachubę. Administracja musi stać na wysokości zadania, żeby ani jedna złotówka nie poszła na marne.

NA WYSOKOŚCI ZADANIA

Przy przyjmowaniu personelu musi obowiązywać zasada, że każdy pracownik idzie do R. T. P. D. dla dobra dziecka, jemu w służbę. Odznaka R. T. P. D. nadaje pewne dostojeństwo, wyróżnia z szeregu tłumu jednostki, które stanęły do pracy, kiedy dziecko polskie, ciężko doświadczone, znalazło się w potrzebie. A dzieci takich jest w Polsce kilka milionów. Sieroty, półsieroty, chore na gruźlicę lub zagrożone innymi chorobami. Należy dzwonić na alarm, że dzieciom grozi niebezpieczeństwo i tylko wielki wysiłek, ofiara najserdeczniejsza może je uratować. Przeważająca ilość matek, jedynych żywicielek rodzin po stracie mężów i ojców, nie ma możliwości ratowania swoich dzieci własnym wysiłkiem. Czynnik społeczny musi wkroczyć, podać pomocną dłoń, a R. T. P. D. jest z natury rzeczy powołana do spełnienia tej wielkiej pracy, o ile będzie miało współpracowników, którzy staną na wysokości zadania.

Olbrzymie nadużycia podatkowe

Akcja kontroli podatkowej przedsiębiorstw prowadzona jest z całą energią i pomimo szczupłej stosunkowo obsady personalnej, dała już dość znaczne rezultaty.

W ciągu sierpnia r. b. w wyniku przeprowadzonych przez Ochronę Skarbową 843 dochodzeń, dokonano dodatkowych wymiarów podatku na łączną sumę około 60 milionów złotych. Wymierzone grzywny i opłaty stemplowe wyniosły blisko 10 milionów złotych.

Nadużycia podatkowe stwierdzono nie tylko w większych miastach, jak: Warszawa, Łódź, Katowice. Również w mniejszych ośrodkach ujawniono poważne przestępstwa podatkowe.

Droga, na którą wchodzi nieuczciwy podatnik, jest bardzo śliska i prowadzi do poważnych konsekwencyj. Wcześniej, czy później sprawa wyjdzie na jaw i obok dodatkowych wymiarów i grzywien, czeka jeszcze nieuczciwego podatnika sprawa w sądzie. Przedsiębiorca, czy kupiec musi wreszcie zrozumieć, że ukrywając rzeczywisty dochód i obrót, staje się podwójnym przestępcą: jest złodziejem grosza publicznego, a ponadto szkodnikiem społecznym.

Filia uniwersytetu w Olsztynie

Założony przed rokiem samodzielny wydział prawny w Olsztynie, skupiający ok. 1.000 słuchaczy z terenów odzyskanych, został oficjalnie połączony z Uniwersytetem Mikołaja Kopernika. Profesorowie Uniwersytetu Mikołaja Kopernika będą dojeżdżali z Torunia do Olsztyna na wykłady. Studenci olsztyńscy mogą studiować przez 3 lata na terenie własnej uczelni, natomiast 4 rok studiów i egzamin magisterski winni odbyć w Toruniu.

W rocznicę śmierci Naczelnika

(od.) Dziś przypada 129 rocznica śmierci Tadeusza Kościuszki, Naczelnika w sukmanie, którego życie i działalność wiąże się tak ściśle z Krakowem.

Tadeusz Kościuszko urodził się 1746 r., wykształcenie odebrał w szkole OO. Jezuitów, następnie wstąpił do korpusu kadetów, a w roku 1768 wysłał go książę Adam Czartoryski za granicę dla dalszych studiów wojskowych, skąd powrócił jako kapitan artylerii.

W r. 1776 wyjechał do Ameryki, gdzie walczył o wolność Amerykanów przeciw Anglikom, odznaczył się jako inżynier ufortyfikowaniem Filadelfii i wielkim męstwem w walkach partyzanckich.

Po pobiciu Anglików przez Washingtona i zawarciu pokoju z Anglią, Kongres mianował go generałem brygady, nadając mu „order Cyncynnata", oraz rozległe włości.

Tadeusz Kościuszko powrócił jednak do kraju w roku 1785 i tu zaczął organizować wojsko polskie w Małopolsce, następnie wrócił ze swą dywizją na kresy wschodnie i oddał się pod komendę Ks. Józefa Poniatowskiego.

W wojnie polsko-rosyjskiej w 1792 r. odznaczył się pod Zeleńcami, pod Włodzimierzem odparł atak całego wojska rosyjskiego, pod Dubienką bohatersko bronił przeprawy przez Bug.

Po przystąpieniu króla do Targowicy złożył godność generał-lejtnanta i wyjechał do Lipska. Powrócił do kraju dopiero w 1794 roku, a manifest dnia 24 marca doniósł obywatelom województwa krakowskiego o powstaniu, na którego czele stanął Tadeusz Kościuszko.

Dzięki wygranej bitwie pod Racławicami mógł spokojniej organizować armię polską, do której wcielał znaczne zastępy włościan, a dążąc do polepszenia ich doli, wydał w obozie pod Winiarami i Połańcem uniwersały dnia 2 i 7 maja 1794 roku, zapewniające chłopom wolność osobistą i ulgi w pańszczyźnie.

W ciągu kilku tygodni zorganizował rząd tymczasowy, a sam ruszył z wojskiem w pole przeciw gromadzącym się siłom pruskim i rosyjskim.

Po klęsce pod Szczekocinami zajęli Prusacy Kraków, co jednak nie osłabiło energii Naczelnika, udał się on do Warszawy, którą przygotował do przewidzianego oblężenia.

Po odparciu wroga wyprawił się pod Maciejowice, aby zniszczyć odosobniony korpus rosyjski Fersena, ale ufając zbytnio odporności swych żołnierzy, został przez Fersena pobity, a sam w ranach dostał się do niewoli. To zdecydowało o upadku powstania.

W roku 1796 został uwolniony z niewoli i wyjechał powtórnie do Stanów Zjednoczonych Am. Płn., skąd na wieść o tworzeniu się legionów Dąbrowskiego powrócił znów do Europy. Nie dowierzając jednak Napoleonowi, nie mieszał się już do spraw politycznych i nie wziął udziału w kampaniach napoleońskich.

Zakończył swe życie w Szwajcarii w Solurze w roku 1817, znany szerokim kołom nędzarzy ze swego miłosierdzia.

Dziś w rocznicę śmierci tego bohatera narodowego, Kraków uczci jego pamięć uroczystym nabożeństwem na Wawelu, następnie w krypcie u stóp sarkofagu zostaną złożone wieńce przez przedstawicieli Głównego Kom. Kościuszkowskiego, delegacje Wojska Polskiego oraz szkoły krakowskie.

Po nabożeństwie na cześć Tadeusza Kościuszki zadźwięczy Dzwon Zygmunta.

P. Evelin Zaslo opuściła Kraków

(o. d.) W dniu dzisiejszym opuściła Kraków przedstawicielka radia brytyjskiego p. Zaslo. Przebywała ona w Krakowie 3 dni interesując się życiem społecznym i kulturalnym naszego miasta.

Była m. in. na inauguracji roku akademickiego.

Zetknęła się z przedstawicielami partii politycznych. W Związku Muzyków urządzono dla niej przyjęcie, gdzie imieniem związku witał ją laureat Krakowa J. Palester.

W czasie pobytu w Krakowie towarzyszył jej dr. Władysław Dobrowolski.

Pamiętaj o powstającej z gruzów Stolicy

Spółdzielczość w ruchu młodzieżowym

W dniu 12 b. m. odbyło się w Związku Rewizyjnym Spółdzielni R. P. w Krakowie przy ul. Sereno-Fenna 12 drugie z kolei posiedzenie Wojewódzkiej Komisji Spółdzielczej Wychowania Młodzieży.

Komitet ukonstytuował się, wybierając na prezesa ob. Gęgotka z organizacji Młodzieży Wiejskiej „Wici".

Pod przewodnictwem ob. R. Złotka (Związek Rewizyjny) rozwinęła się pożyteczna dyskusja nad zadaniami organizacyj młodzieżowych w dziedzinie kształcenia, wychowania spółdzielczego, oraz werbowania członków do spółdzielni.

Zaprojektowano konkursy spółdzielcze między poszczególnymi organizacjami młodzieżowymi i międzyzespołowe, oraz kurs szkoleniowy dla mężczyzn i kobiet z organizacji młodzieżowych o charakterze społeczno-ideowym.

Otwarcie świetlicy spółdz. „Tatry"

W Spółdzielni Włókienniczej „Tatry" w Krakowie przy ul. Kalwaryjskiej 81 odbyło się otwarcie świetlicy dla pracowników spółdzielni.

Po poświęceniu, dokonanym przez ks. proboszcza z Podgórza i zagajeniu, wygłoszonym przez ob. Wyganowskiego, odbyła się akademia z bardzo bogatym programem, z którego należy wyszczególnić występ dzieci ze Skawiny, t. zw. „Wesołej Kapeli" pod kierownictwem ob. Dra Polanowskiego, oraz sztuczną układu ob. Nawrockiej, odegraną przez pracownice Spółdzielni.

Uczestnicy uroczystości rozeszli się z nadzieją, że świetlica będzie dla pracowników spółdzielni miejscem odpoczynku, połączonego z możliwością dokształcenia się pod względem tak spółdzielczym, jak i ogólnym.

Koszta remontu U. J.

(IK) Według ostatnich danych, kosztorysy na odnowienie 32 budynków Wszechnicy Jagiellońskiej opiewają na łączną kwotę 14 i pół miliona zł.

Kosztorysy owe zostały przedłożone odnośnym ministerstwom, które wyasygnowały dotychczas na ten cel sumę ponad 6 milionów zł.

Wszystkie inne dotacje na rzecz poszczególnych zakładów uniwersyteckich łącznie z Biblioteką Jagiellońską wyniosły ogółem około 10 milionów zł, co wystarczyło zaledwie na pokrycie minimum ich kosztów utrzymania, nie zaspakajając wcale braków.

Odnosi się to specjalnie do zakładów wydziału lekarskiego, które wymagają szczególnie kosztownych wkładów.

Stypendia w roku ubiegłym

(IK) W ubiegłym roku akademickim studenci Wszechnicy Jagiellońskiej otrzymali z Ministerstwa oświaty około 1140 stypendiów w łącznej kwocie 5,094.000 zł., z Ministerstwa Zdrowia 183 stypendia na około 1,092.000 zł., czynniki społeczne ufundowały 20 stypendiów na około 102.000 zł.

Wysokość tych stypendiów wahała się od 1500 do 500 zł.

O zdrowie młodzieży

Na posiedzeniu Collegium Zarządu Miejskiego w dniu 14. m. br., postanowiono na wniosek red. Stattera odbyć objazd wszystkich dzielnic, celem zorientowania się w wyznaczeniu dzielnicowych boisk sportowych, z których mogła by korzystać młodzież danej dzielnicy.

W skład komisji weszli: Prezydent m. Wolas, Wiceprezydent inż. Tor, ob. Dziwlik, Przew. Wojew. Rady W. F. i P. W. red. Statter, mgr. Pirożyński i dyr. Boratyński.

Objazd dzielnic nastąpi we czwartek 17 bm. w godzinach przedpołudniowych.

Ignacemu Daszyńskiemu -- Wieliczka

Podniosłą i niecodzienną uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej z okazji przemianowania nazwy Rynku Górnego na Plac Ignacego Daszyńskiego przeżyła w ubiegłą niedzielę Wieliczka. Mimo dżdżystej pogody wzięła w uroczystości liczny udział ludność z bliższych i dalszych okolic, zgromadziwszy się przed udekorowanym gmachem gimnazjalnym, na którym została umieszczona tablica.

Imieniem Obywatelskiego Komitetu Organizacyjnego zagaił i powitał obecnych Obywatel Sutkowski, po czym przewodniczący Miejskiej Rady Narodowej, tow. Józef Jedynak dokonał uroczystego odsłonięcia i przekazania miastu tablicy, na której zostały wyryte słowa:

KU CZCI WIELKIEGO TRYBUNA LUDU, ORĘDOWNIKA O NIEPODLEGŁOŚĆ POLSKI NA TERENIE MIĘDZYNARODOWYM, HETMANA POLSKIEJ DEMOKRACJI, MARSZAŁKA SEJMU IGNACEGO DASZYŃSKIEGO, UCHWAŁĄ RADY NARODOWEJ MIASTA WIELICZKI Z DNIA 7 GRUDNIA 1945 R. PLAC TEN JEGO IMIENIEM NA WIECZNE CZASY NAZWANY ZOSTAŁ.

W imieniu miasta i pod jego opiekę przyjął tablicę burmistrz, tow. Antoni Bajorek, po którym przemawiał dyrektor gimnazjum na którego gmachu umieszczono tablicę, ob. Prokop, podkreślając rolę Daszyńskiego jako wychowawcy Narodu. Odegraniem hymnu narodowego zakończono główną część uroczystości.

Nieśmiertelnym polonezem As-Dur Szopena, w wypełnionej po brzegi sali kina rozpoczęła orkiestra Salin wielickich pod kier. obyw. Krzysika dalszą część uroczystości, na którą złożyły się przede wszystkim przemówienia przedstawicieli SD — ob. Sutkowskiego, PPS —tow. Dylowicza, TUR — tow. Ziffera, PPR — tow. Gałana oraz PSL — ob. Krzyszkowskiego. Wszyscy mówcy składali zgodnie hołd największemu Trybunowi Ludu w dziejach Polski.

Ciekawe wspomnienia z jego czasów, opowiedziane przez sędziwego tow. Packana i pełna ekspresji deklamacja tow. Dembowskiej oraz produkcje Towarzystwa Śpiewaczego „Lutnia", orkiestry i wpisywanie się do artystycznie przez prof. Długosza wykonanej księgi pamiątkowej — dopełniły wspaniałej uroczystości.

Zjazd kierowników obozów letnich

(Bg) Wczoraj zakończony został w Krakowie powakacyjny zjazd kierowników obozów letnich, zorganizowanych przez Polską YMCA.

Na zjeździe tym obecni byli kierownicy administracyjni i propagandowi wszystkich obozów, oraz lekarze obozowi. Uczestnicy zjazdu obradowali w 2 komisjach — administracyjnej i programowej.

Celem zjazdu poza rozpatrzeniem kwestii administracyjnych i programowych były sprawozdania wszystkich kierowników w związku z poczynionym przez nich całym szeregiem spostrzeżeń i doświadczeń wychowawczych.

Repertuar KIN Krakowskich

od środy 9. października.

[illegible] — „NIEBO JEST DLA WAS".
[illegible] — „NIEBO JEST DLA WAS".
[illegible]a — „LENIN W R. 1918".
[illegible] — „[illegible] BEZ [illegible]"
[illegible] — „ZWYCIĘSTWO W TU[illegible]"
[illegible] — „A IMIĘ ICH MILION".
[illegible] — „A IMIĘ ICH MILION"
[illegible] — „Szyrmat Chan".
[illegible] „SKARB RODZINY GOUPI".

[illegible] programów: Sztuka: godz. 12, 17 [illegible] — Apollo, Uciecha: 16, 18, 20. — [illegible] kina: 15,30, 17.30, 19.30.

KOBIETY WALCZĄ O POKÓJ

Społeczno - Obywatelska Liga Kobiet Zarząd Wojewódzki w Krakowie wznawia cykl odczytów dla członkiń i sympatyczek.

Pierwszy w tym sezonie odczyt pt.: „Kobiety walczą o pokój", wygłosi dr A. [illegible]raczewska w lokalu własnym przy ul. Karmelickiej 51 w dniu 16 b. m. o godz. 17-tej.

Oświadczenie OKZZ

Na łamach prasy pojawiło się oświadczenie ob. Spissa złożone imieniem Izby Przemysłowo-Handlowej, Wojew. Związku Zrzeszeń Kupieckich, oraz Krakowskiej Kongregacji Kupieckiej w Krakowie, którego ostrze wymierzone jest przeciwko O. K. Z. Z. i Zarządowi Miasta, jako inicjatorom akcji o obniżkę cen artykułów pierwszej potrzeby.

O. K. Z. Z. uważa za swój obowiązek stwierdzić, że nieprawdą jest, jakoby nie wysłuchano opinii kupiectwa krakowskiego w sprawie nieuzasadnionej podwyżki cen, li jakoby stanowisko O. K. Z. Z. i Zarządu Miasta było jednostronne.

Dwukrotnie dano możność przedstawicielom kupiectwa krakowskiego wypowiedzenia się w zainteresowanej sprawie. Na ostatniej konferencji zwołanej z inicjatywy Wiceprezydenta Miasta ob. Nowickiej, w porozumieniu z Prezydium O. K. Z. Z. przedstawiciele kupiectwa krakowskiego zabierali kilkakrotnie głos usiłując usprawiedliwić niesłuszną podwyżkę cen artykułów handlowych i przemysłowych.

Właśnie ob. Spiss w wyszukanych słowach zgodził się na tej konferencji z wywodami i rezolucją (nawet oklaskiwał) Przewodniczącego O. K. Z. Z. posła Kowalczyka, który imieniem świata pracy i mieszkańców Krakowa domagał się najostrzejszych sankcyj wobec kupców, którzy nie obniżyli cen i którzy nadal podwyższać je będą. Dlaczego więc ob. Spiss zarzuca publicznie inicjatorom walki o obniżkę cen „sianie popłochu i wywoływanie sztucznego popytu wśród konsumentów".

Jakim prawem odwraca sprawę, przecież nie robotnicy i nie pracownicy umysłowi usuwają ze sklepów towar i chowają go po domach i piwnicach, ale ci niesumienni kupcy, którymi — skoro tego nie chce uczynić organizacja kupiecka, zajmie się w najbliższych dniach kompetentna komisja, względnie brygady kontrolne.

Żadne oświadczenia w prasie ani też interwencje zewnętrzne, sięgające aż do Warszawy, nie zmienią faktu, że podwyżka cen artykułów pierwszej potrzeby została przez kupców bezzasadnie i ze szkodą dla świata pracy, społeczeństwu krakowskiemu narzucona. Świat pracy będzie się bronił przeciwko próbom pozbawiania go możności nabywania potrzebnych produktów.

Nie może być tak, aby robotnicy i pracownicy cierpieli głód i niedostatek, a panowie kupcy mieli ich kosztem zarabiać więcej, niż im godziwy zarobek na to pozwalać powinien.

O. K. Z. Z. oświadcza, iż uczyni wszystko, co w jego mocy, by ukrócić samowolę niesumiennych i nieobywatelskich kupców w ich niepowstrzymanej pogoni za nadmiernym zyskiem w postaci nieuzasadnionego gospodarczo szkodliwego podwyższania cen artykułów pierwszej potrzeby.

Tym razem przerachują się spekulanci

Ostatnio dała się zaobserwować pewna zwyżka cen produktów rolniczych. Tłomaczy się ona zmniejszoną podażą z powodu robót polnych, które muszą być wykonane przed nadejściem mrozów.

Do najpilniejszych robót należy wykopywanie ziemniaków, które zostało znacznie przyspieszone w związku ze spadkiem temperatury, który osiągnął kilka dni temu — 4° C. Od młocki i dostorczania ziarna do miast wstrzymują również rolnika zasiewy jesienne.

Obserwowana zwyżka cen zboża i trzody jest objawem w tym okresie zupełnie normalnym. Tak samo zresztą było przed wojną. Rolnik przystępował do omłotów dopiero po wykonaniu wszystkich pilnych robót sezonowych, gdy pola były obsiane, a ziemniaki zwiezione do domów lub zakopcowane.

Tegoroczne zbiory należy na ogół uważać za pomyślne. Dzięki zwiększonej powierzchni zasiewów zbiory tegoroczne są przynajmniej o 25% większe, niż w roku ubiegłym.

Spodziewany u nas import zboża z UNRRA umożliwi obsianie wszystkich terenów zdatnych pod uprawę. Można więc obecnie liczyć na stopniową poprawę sytuacji aprowizacyjnej w kraju.

Jeśli chodzi o obecną zwyżkę cen, to z chwilą rozpoczęcia omłotów na szerszą skalę zwiększy się podaż ziarna i ceny niewątpliwie spadną do dawnego [illegible].

To samo dotyczy żywca, a zwłaszcza trzody chlewnej, której jest na wsi pod dostatkiem.

Przerachują się tym razem spekulanci różnego autoramentu, którzy, wykorzystując chwilowe osłabienie podaży, usiłują wywołać zwyżkę cen zboża w nadziei zdobycia zysków kosztem konsumenta i producenta.

Członkowie spółdzielni obradują

Bardzo pożyteczną inowacją w życiu spółdzielczym są t. zw. komitety sklepowe, które mają na celu wzmocnienie więzi między członkami a zarządami spółdzielni, a w szczególności przekazanie tym ostatnim życzeń i uwag członków.

W dniu 10 b. m. odbyła się konferencja przewodniczących komitetów sklepowych Spółdzielni Związku Pracowników Kolejowych w Krakowie, Plac Matejki 8, w której przewodniczył prezes Packan.

W toku obrad poruszone zostały następujące zagadnienia: rola Komitetów i zadania dyżurów delegatów Komitetu w sklepach, czystość i porządek w sklepach, angażowanie nowych sił do sklepów i podniesienie poziomu pracowników, przeciwdziałanie nastrojom panikarskim w okresie spekulacji, sprawy mieszkaniowe pracowników.

Realizacja kart odzieżowych

(8) W dniu dzisiejszym punkty rozdziału artykułów włókienniczych przystąpią do realizacji kart odzieżowych, wydając artykuły należne posiadaczom kart na II. kwartał.

Sprzedaż artykułów odbywa się w kolejności zarejestrowanych kart odzieżowych. Właściciele sklepów rozdzielczych zaraz po odbiorze towaru zobowiązani są do urządzenia wystawy, na której umieszczone powinny być wzory towarów, przeznaczonych do rozdziału. Towary powinny posiadać kartkę z dokładną nomenklaturą towaru, wartością punktową, oraz ceną detaliczną. Ma to na celu szybkie zorientowanie zainteresowanych, oraz usprawnienie sprzedaży.

Niedopuszczalna jest sprzedaż kilku sztuk towaru jednego typu i jakości dla jednego zakładu pracy, względnie jednej osoby do pokrycia pełnych 56 punktów.

Wszelkie reklamacje w związku z rozdzielnictwem artykułów włókienniczych należy zgłaszać pisemnie do Starostwa Powiatowego Wydziału Aprowizacji i Handlu najdalej do 14-tu dni, licząc od dnia zgłoszenia się w punkcie rozdzielczym.

Należy się spodziewać w przyszłym miesiącu, iż otrzymamy artykuły dziewiarskie i pończosznicze za III. kwartał b. r.

Ceny kartkowych art. włókienniczych

Poniżej podajemy ceny kartkowych artykułów włókienniczych, rozprowadzanych obecnie przez poszczególne sklepy:

	zł.
1. Cajg szer. 80 cm.	22
2. Drelich kieszeniowy 80 cm.	22
3. Flanela druk. 90 cm.	25
4. Flanela biała 90 cm.	18
5. Fartuchowe szer. 70 cm.	[illegible]
6. Koszulówka druk. 90 cm.	[illegible]
7. Koszulówka tkana 90 cm.	[illegible]
8. Perkal sukniowy 80 cm.	28
9. [illegible] 90 cm.	[illegible]
10. [illegible] szer. 70 cm.	[illegible]
11. Popelina czarna (fartuchowa) 70 cm.	21
12. Siatka 80 cm.	[illegible]
13. Materiał ubraniowy damski gat. I.	[illegible]
14. „ „ „ „ II.	22
15. „ „ męski „ II.	34
BIELIZNA DAMSKA GOTOWA	
1. Koszule bawełn. damskie dzienne i halki	84
2. „ „ „ nocne	144
3. „ damskie jedwabne	84
4. [illegible] bawełniane	[illegible]
5. Pyjamy damskie komplety	[illegible]
6. Kombinacje damskie jedwabne	[illegible]
BIELIZNA MĘSKA GOTOWA	
1. Koszule baweln. męskie z kołn.	108
2. „ „ „ bez kołn.	[illegible]
3. Kalesony baweln. długie	[illegible]
4. „ „ krótkie	36
5. Podkoszulki baweln. gimnastyczne	72
6. „ bawełniane	[illegible]
7. „ wełniane męskie	96
8. Pyjamy męskie spodnie	[illegible]
9. „ „ bluzy	[illegible]
BIELIZNA POŚCIELOWA	
1. Prześcieradła pojedyncze	[illegible]
2. „ podwójne	[illegible]
3. Ręczniki	[illegible]
4. Poszwy płócienne	[illegible]

Z życia PPS PARTII

Zebranie Aktywu powiatowego

Dnia 6 bm. odbyło się zebranie aktywu miejscowych komitetów PPS powiatu krakowskiego.

W zebraniu wzięli udział delegaci 32 komitetów. Po zagajeniu przez zast. przew. Pow. Komitetu tow. P. Wilkonia — wygłosił referat I. sekretarz tow. Fr. Wielgus na temat ideologii P. P. S., podkreślając silnie znaczenie karności i dyscypliny partyjnej, które warunkują siłę i prężność naszego ruchu. Jest to koniecznym wymogiem chwili, w której musimy zdać egzamin wyborczy, jaki nas czeka.

Przewodniczący Pow. Kom. tow. Krygier w dłuższym referacie omówił dokładnie wewnętrzną sytuację polityczną, w szczególności zagadnienie wyborczego bloku demokratycznego i określił nasz stosunek do PPR i do PSL.

Następnie tow. P. Wilkoń referował sprawy organizacyjne, związane z nadchodzącymi wyborami.

Nad referatami rozwinęła się [illegible] dyskusja, w której zabierali głos: tow. tow. dr W. Pająk ze Skawiny, II sekretarz tow. Tatara, Zamojski z Mogiły, Sumara z Koźmic Wielkich i inni.

W ALEKSANDROWICACH

Dnia 7 października 1946 r. odbyło się zebranie Komitetu P. P. S. w Aleksandrowicach.

Zebranie zagaił tow. Czarnik Józef. Referat na temat sytuacji gospodarczej i politycznej wygłosił I Sekretarz Pow. Komitetu P. P. S. w Krakowie, tow. Wielgus. W dyskusji omawiano cały szereg spraw związanych z potrzebami organizacyjnymi miejscowego Komitetu i Komitetów okolicznych i uchwalono poczynić starania w kierunku stworzenia ośrodka organizacyjno-partyjnego w siedzibie Urzędu Gminnego w Liszkach. W końcu dokonano wyboru Zarządu Komitetu Miejscowego.

Ze sportu

Wielkie zawody motocyklowe

W ramach Święta Motocyklowego, zorganizowanego z okazji 20-lecia Polskiego Związku Motocyklowego odbyły się w Warszawie wielkie zawody motocyklowe. Brak własnego toru żużlowego zmusił Związek do zorganizowania imprezy na bieżni Stadionu W. P., gdzie zgromadzili się czołowi zawodnicy kraju.

W KATEGORII DO 130 CCM.

Zwycięstwo odniósł bezkonkurencyjny Draga Ludwik z KS „Pogoń" — Katowice, który klasą przewyższał swych przeciwników. Czas zwycięzcy — 1:24,8 [illegible].

W KATEGORII DO 250 CCM.

odbyło się 5 przedbiegów.

W 1-szym przedbiegu startuje zwycięzca z kat. do 130 ccm. na maszynie DKW 125 i fenomenalną brawurą bije swych przeciwników, jadących na silniejszych maszynach. Na trzecim okrążeniu Draga prowadzi o przeszło 75 m. i kończy bieg.

Do finału zakwalifikowali się: Draga Ludwik na DKW 125 ccm., Fajkis Ludwik na NSU 250 ccm., Potajało Adam na Velocette 250 ccm. i Serepetti na NSU 200 ccm.

W KATEGORII DO 350 CCM.

było 2 przedbiegi. Do finału weszli: Klimaszyk („Unia" Poznań), Tarnowski i Więcek (obaj ŁKS) oraz Brun (PKM).

PONAD 350 CM³

W finale znaleźli się więc: Klimaszyk, Kubczyk, Sanecznik i Żymirski.

W finale stają zwycięzcy przedbiegów:

do 250 zwycięża Fajtis (Rybnik),

„ 350 „ Brun (PKM W-wa),

ponad 350 „ Sanecznik (Rybnik)

Wyścig najmłodszych zawodników wygrywa Orłowski równo z Gdulewskim obaj „Legia".

Na łańcuch prasowy

Związek Emerytów Wojskowych i Wdów wpłaca na Fundusz Prasowy „Naprzodu" kwotę 1000 zł. (słownie tysiąc zł.) i wzywa do dalszej wpłaty Związek Inwalidów ul. Biskupia. — Zarząd Dzielnicowego Komitetu w Łagiewnikach wpłaca zł. 600 i wzywa dalsze Komitety w Woli Duchackiej, Wróblowicach, Swoszowicach i w Borku Fałęckim do dalszych składek na Fundusz Pras. „Naprzodu".

NIEURZĘDOWA TABELA WYGRANYCH

I-szy dzień ciągnienia II klasy 48 loterii

Wygrana 100.000 zł. Nr 77532.

Wygrane po 50.000 zł. NrNr 5098 15133.

Wygrane po 20.000 zł. NrNr 10095 73669.

Wygrane po 10.000 zł. NrNr 1045 31239 36503 49933 52944 82060 97311.

Wygrane po 5.000 zł. NrNr 25864 47678 59667 74531 91470.

Wygrane po 2.000 zł. NrNr 7980 10432 29488 35407 37981 40830 43633 660 79414 83775 85855 93278 97292

Wygrane po 1.500 zł. NrNr 760 9835 10448 14677 15400 16969 23048 271 26565 33674 34583 36485 860 38016 970 41999 44255 45900 955 49704 52053 57674 58977 63020 65380 70169 71416 657 72877 73230 76126 78662 84413 85677 89025 785 95571 98275

Wygrane po 1.000 zł. NrNr 1240 287 383 3061 951 4416 5065 095 945 6040 741 7318 641 681 8122 276 10299 449 549 657 706 919 12434 639 799 13675 705 14152 15702 748 16501 889 17916 18396 21258 438 535 830 22169 218 427 739 23232 261 666 24630 25057 26278 578 28261 264 597 868 29378 30114 157 236 458 481 608 31251 659 684 742 32863 33027 278 758 34039 35241 386 505 558 36312 571 861 37743 925 38135 713 595 39112 40107 336 86 41171 874 42108 239 689 43084 337 588 44381 527 661 663 45357 482 764 948 46191 474 951 47362 648 993 48098 170 838 514 49049 265 298 392 393 572 50477 51729 951 53056 274 915 54059 256 663 55083 859 59850 60072 308 928 61935 62192 409 469 63057 64901 65546 714 791 66935 67826 68612 838 70090 143 841 71577 737 72341 508 73157 912 74683 75332 560 683 76248 657 935 77692 79362 614 746 780 874 80710 81112 670 960 82618 821 83636 669 84018 177 570 85407 562 784 951 86294 889 87038 256 491 88074 217 236 453 844 89354 90169 91712 93281 662 94008 193 671 946 95429 586 815 96045 778 97647 904 98556.

Wygrane po 250 zł. NrNr 430 558 914 746 836 1005 78 215 307 455 538 793 2022 54 170 205 511 88 537 75 764 3187 504 776 4103 179 5091 564 603 6192 233 375 454 519 20 51 80 87 901 22 91 7020 39 115 11 215 85 306 74 606 79 773 825 8072 6 150 292 483 628 830 40 64 9251 331 671 10172 4 246 304 475 574 601 14 20 741 903 11023 213 19 28 317 404 71 737 851 12082 219 523 48 74 87 692 893 961 13158 208 397 526 677 84 887 14056 130 96 468 545 712 837 95 937 15192 312 477 803 76 972 16099 211 429 79 580 98 713 827 17097 303 495 549 645 751 76 946 52 18006 187 99 206 686 984 7 19361 587 20000 104 226 367 456 615 869 21018 088 094 165 346 853 865 897 22079 096 386 459 491 506 910 23000 046 325 336 478 599 729 24031 290 523 596 631 641 797 853 912 988 25221 238 380 467 474 524 554 583 635 638 769 771 796 799 879 977 982 26021 216 363 499 597 673 797 911 962 27031 229 262 286 308 371 435 485 533 584 682 770 897 28073 111 156 393 460 552 29035 095 312 359 528 744 30046 288 370 385 404 449 468 492 497 503 590 619 654 661 743 771 824 891 964 31377 511 598 741 818 940 32132 147 176 186 194 225 233 240 286 32608 783 807 885 981 983 33008 037 040 053 062 064 065 099 114 144 189 214 292 376 447 470 475 649 757 761 772 790 824 846 884 942 956 968 34046 063 086 115 136 228 426 500 523 549 585 637 669 708 761 994 35214 272 303 316 331 482 548 761 809 883 932 936 36029 135 158 205 242 300 359 377 398 406 585 776 937 37146 158 160 161 167 197 481 508 510 590 673 779 844 875 909 989 990 38015 405 641 765 772 777 858 901 940 945 954 39042 043 052 103 295 391 799 866 904 988 40062 066 084 089 175 230 265 281 310 340 348 392 519 635 659 691 697 741 778 789 862 875 877 41072 086 127 181 206 221 264 386 405 477 484 570 589 677 797 901 42012 056 259 273 286 306 520 552 555 579 594 654 734 881 935 987 43011 026 033 034 036 150 297 308 318 357 366 463 464 502 512 760 798 836 842 857 901 915 936 979 44043 052 064 120 129 142 203 234 277 370 375 383 412 320 436 437 441 445 555 570 596 762 772 784 794 805 938 999 45024 093 117 143 184 240 262 322 379 431 458 469 554 599 606 706 784 958 991 46051 088 096 121 125 232 254 327 340 376 377 404 443 447 484 487 678 711 875

Dalszy ciąg wygranych po 250 zł z pierwszego dnia ciągnienia podany będzie we wtorek.

A jednak przegrywamy 0:2 w Szkocji

Według doniesień radia brytyjskiego kombinowana reprezentacja Śląska rozegrała w dniu wczorajszym pierwsze spotkanie na terytorium Szkocji z jedną z drużyn I ligi szkockiej.

Po bardzo ładnej grze jedenastka nasza uległa w stosunku 0:2.

ŁKS-Warta 4:3 (2:2)

Jedyny w niedzielę mecz piłkarski o mistrzostwo Polski, rozegrany między ŁKS-em i „Wartą", zakończył się zwycięstwem zespołu łódzkiego w stosunku 4:3 (2:2). ŁKS grał bez dwóch swoich najlepszych zawodników, Barana, będącego w Szkocji i kontuzjowanego Hogendorfa.

W drugiej połowie meczu łodzianie, mimo wykluczenia najlepszego swego napastnika Łącza — potrafili utrzymać zwycięską bramkę.

Przewodniczący Dzielnicowego Komitetu w Łagiewnikach wzywa wszystkich członków tegoż Komitetu do uregulowania zaległych składek do 25 października 1946 r. Po tym terminie i nieuregulowaniu [illegible] zostaną członkowie skreśleni z [illegible] członków i zarazem zostaną unieważnione legitymacje tych członków.

Za Komitet: **Zydroń**.

W TEATRACH

TEATR MIEJSKI IM. SŁOWACKIEGO godz. 19 „Halka", opera w 4-ch aktach Stanisława Moniuszki.

MIEJSKI STARY TEATR (mała [illegible]) godz. 19-ta „Żeglarz" Jerzego Szaniawskiego

GROTESKA, ul. Skarbowa 2 — godz. 19.15 „Bliźniak", komedia muzyczna polskich autorów Z. Gozdawy i W. S[illegible]

TEATR DOMU ŻOŁNIERZA (Lubicz [illegible]) godz. 19-ta „A było to tak niedawno" Bodnickiego, reż. L. Grywińskiej.

SIEDEM KOTÓW — Kabaret Literacko-Satyryczny (ul. Zyblikiewicza 1) — [illegible] 19.30 Wesoła rewia p. t. „3 razy [illegible]" z T. Olszą i Kwiatkowską.

SCALA — godz. 20.30 „Moja siostra [illegible]ja" — komedia muzyczna z Ksenią Grey.

WESOŁA GROMADKA RTPD (sala kina Scala) — godz. 12-ta „Niebieski [illegible]" Maeterlincka. Przedstawienie dla szkół

Radio

na dzień 16. października 1946 r. (środa).

Kraków 6.00 Sygnał czasu. 6.05 Dziennik poranny. 6.20 Odczytanie programu. 6.25 Gimnastyka poranna. 6.35 Muzyka [illegible]na. 6.57 Sygnał czasu. 7.00 Muzyka poranna. 7.30 Powtórzenie wiadomości. [illegible] zyka poranna. 8.20 Informacje ogólnopolskie. 8.30 Przerwa. 11.30 Kronika krakowska. 11.40 „Słynni pianiści" (płyty). [illegible] Sygnał czasu. 12.00 Bicie zegara i [illegible] 12.05 Dziennik południowy. 12.35 Arie i pieśni Mozarta w wykon. Heleny [illegible]obowskiej. 12.55 „5 minut poezji". [illegible] „Na ziemiach odzyskanych". 13.15 Z [illegible] narodów słowiańskich. 13.25 Koncert rozrywkowy. 14.00 Audycja dla dzieci. 14.[illegible] Pieśni w wyk. Chóru Centralnego Domu Żołnierza pod dyr. Al. Sieleskiego. 14.[illegible] Rezerwa. 14.50 Chwila muzyki z płyt. 15.[illegible] Audycja „Wieś słucha" 15.53 Problemy dnia. 16.00 Dziennik popołudniowy. [illegible] [illegible]zyczne" w oprac. Mieczysława Drobnera. 16.55 Portrety pisarzy „Tadeusz Breza" w oprac. K. Czachowskiego. 17.10 Koncert Małej Orkiestry P. R. z udziałem Marii Namysłowskiej (śpiew). 17.50 Odbudowujemy Warszawę. 17.55 Audycja wojskowa. 18.10 Reportaż dźwiękowy. 18.[illegible] Wiadomości sportowe. 18.30 Kwintet Ernesta Pauera, op. 44. 19.00 Nauka przy [illegible]śniku. 19.30 Audycja chopinowska w wyk. Józefa Smidowicza. 19.57 Sygnał [illegible] 20.00 Dziennik wieczorny. 20.30 Pieśni w wyk. Leona Delatyńskiego. 20.45 Słuchowisko p. t. „Pocałunek Roksany" [illegible] Audycja słowno-muzyczna „Jacques Offenbach". 21.35 Muzyka (płyty). 21.45 Rozmaitości. 21.55 Odczytanie programu na dzień następny. 22.00 Koncert rozrywkowy. 22.[illegible] Koncert życzeń. 23.00 Ostatnie wiadomości. 23.20 Program na jutro. 23.30 Hymn i zakończenie programu.

CENNIK OGŁOSZEŃ:

Ogłoszenia na 1 i 2 stronie za 1 mm szpalty . . . . . 20 zł. w tekście za 1 mm szpalty . 15 zł. za tekstem . . . . 10 zł. Drobne ogłoszenia za słowo . 5 zł. Poszukiwanie rodzin i pracy . 3 zł. W niedzielę i święta o 50% drożej. Tłustym drukiem 100% drożej.

Ogłoszenia przyjmuje Administracja „Naprzodu", ul. Orzeszkowej 7. Oddział „Naprzodu" plac Szczepański 9. Polska Agencja Prasowa PAP, Basztowa 15 i upoważnieni akwizytorzy Wydawnictwa.

PRENUMERATA „NAPRZODU" wynosi miesięcznie z odbiorem w punktach sprzedaży 45 zł. — z odnoszeniem do domu w Krakowie [illegible] — na prowincji, pocztą 60 [illegible] — Prenumeratę przyjmuje: Administracja „Naprzodu" Kraków, ul. Orzeszkowej 7. Oddział „Naprzodu" Plac Szczepański 9. Placówki Sp. „Czytelnik" na terenie miasta Krakowa i upoważnieni akwizytorzy. — Na prowincji Powiatowe Komitety Polskiej Partii Socjalistycznej. Konto P. K. O. nr IV. 813, na które można przesyłać prenumeratę „Naprzodu" i należytość za inseraty.

Wydawca Spółdzielnia Wydaw. »Wiedza« — Redaktor Jerzy Waśniewski — Redakcja i administracja Kraków, ul. Orzeszkowej 7. — Telefon 509-85. Red. nacz. przyjmuje w poniedziałki, środy, piątki w godz. od 10—11. Sekretarz red. przyjmuje codziennie (z wyjątkiem świąt) w godz. 11—12. Odbito czcionkami Drukarni Spółdz. »Wiedza« Nr. 3. »Naprzód« — Kraków, ul. Orzeszkowej 7. — Telefon 586-53. M—[illegible]